

JUDGMENT OF DESIRE SHAVOOTH

Charles Unsworth - R. Brewer - 89

2

ר אלעזר הכל מרים בעצרת דבעיק נמי לכס מ"ט יום שנחנה בו תורה (פסחים
 "R. Eliezer teaches: the festival should be celebrated either
 through the enjoyment of food and drink or through the spiritual
 enjoyment of the Torah. R. Joshua feels that the celebration of
 the day should be divided, one half devoted to physical enjoy-
 ment, the other to be spent in the study of the Torah. But all, ac-
 cording to R. Eleazar, agree that the Shabuot-festival specifically
 should be celebrated through earthly enjoyment; Why? for it is
 the day on which the Torah was given".

*Would it not be logical that the day which brought us the
 Torah should be commemorated exclusively through the spiritual
 enjoyment of Torah? Yet if there is anything to drive home the
 great task which God's Torah is destined to fulfill in our lives it is
 this teaching of our Sages.

Nothing is so detrimental to the truth as the depressing view
 according to which God's Torah denies earthly enjoyment and
 bans joy and gaiety from life. God calls to us: seek me
 out and live: God's Torah alone can elevate this earthly
 existence to true life! God's proximity does not tolerate renuncia-
 tion of physical pleasure. Israel's task in the midst of mankind is
 to regain for this world its God-willed paradisiac character. Only
 human folly, rejecting God's guidance and the Divine life-
 governing Law, was able to ban God's Shechina-proximity from
 the lives of men. Israel is to erect a new home for God's Shechina
 on earth.

לביה

כי י"ט האלה הם בכחי משי"כ בשם בעל נועם
 אלימלך שקדושה הגויל החלק בין האותיות גבוהה
 מקדושה אותיות התורה, לפי שהאותיות יש לכ"א רק
 את קדושת אותה האות, אבל הגויל החלק כולל את
 קדושת כל האותיות. כיוצא בזה ב' הימים טובים
 האלו שבועות ושמי"ע המסיימן את התקופות
 הקדושות ביותר של השנה, את חמישים הימים של
 הספירה וחמישים הימים של הימים הנוראים, הם
 בכחי הגויל החלק שכולל את קדושת כל התקופות
 שלפניהם. ומהאי טעמא בכל הי"ט יש מצוות
 מעשיות, אכילת מצה וד' מינים, ואילו בשמי"ע
 ושבועות אין מצוות מעשיות, לפי שהם כדוגה
 יחידה, קודש פדשים, למעלה מכל עניני עשי, וכמ"ד

3

מעמד הר סיני הוא המעמד שבו זכו ישראל לקבלת התורה. אולם אם
 נתבונן, נמצא כי רוב התורה לא ניתנה בסני אלא לאחר מכן, באהל מועד,
 ובערבות מואב. ולדברי ר' ישמעאל במחלוקתו עם ר"ע (חגיגה ו.) "כללות
 נאמרו בסני ופרטות באהל מועד". וכן מפורש במקרא "ויקרא אל משה וידבר
 ה' אליו מאהל מועד לאמר" (ויקרא א, א). הרי שכל תורת הקרבנות לא נצטוו
 בה אלא כשריבו ה' עם משה באהל מועד, וגם מה שנאמר ככתוב "הר סיני"
 אין הכוונה למעמד הר סיני אלא על משך הזמן עד שבונה המשכן, ומאחר וכן
 הוא הריבוי שרק מיעוט מצוות התורה ניתנו בסני במפורש, אי"כ מהו יחודו של
 מעמד הר סיני כמעמד שבו ניתנה תורה לישראל?

4

הבגדה של פסח או אומרים "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את
 התורה דיינו". כלומר, גם על המעלה הזו לברה שהקב"ה הוא שקיבנו להר
 סיני בלא שנחזקנו מאלינו, יש לקלם ולהודות להקב"ה, וזו הודאה על הקירבה
 ולא על נתינת התורה, ובאמת, יש להכין, איזו מעלה יש ב"קרבנו" עד שראויה
 היא לשבח כפי עצמה?
 וכן יש להכין, בתפילה אהבה רבה או אומרים "קרבנו לשמן הגויל",
 ואמר הארי ז"ל (שעה"כ, מובא בסידור אשי ישראל) שבאמירת "קרבנו" יש
 לכוון לזכירת מעמד הר סיני, דהיינו היחוד של מעמד הר סיני והוא ב"קרבנו".
 וה דבר המצריך הסבר, מהו גדול המעלה של "קרבנו"?

5

אומר הרמח"ל ב"דעת תבונות" (סי' קנ"ח ע"ג): "יזמה שיש לנו לדעת
 עוד, שאפי"ש ישראל כבר מוכנים הם מצד עצמם להיות לעבודתו יח, וגם הם
 פועלים בעצמם שלא בהכרח כלל ... אמנם כח העבודה עצמה אינו ניתן להם
 אלא מיד יח, וזה מה שנתן להם בשעת מתן תורה. ומה שמקיים ומחדש לכל
 אחד ואחד ממצב - וזהו כח העבודה שקיבלו בהר סיני ומחדש לכל אחד
 חמ"ד - ותראי שזהו ענין ההפך שבין המצוות ועושה למי שאינו מצווה
 ועושה, כי האדם המצווה יש בו כבוד, מסור ממנו יח שיתקן במעשיו התקונים
 המסורבים בבריאה, מה שאינו כן שאינו מצווה".
 מדברי הרמח"ל למדנו כי ישראל יש בהם מצד עצמם ההכנה הראויה
 לעבודת ה', אולם במתן תורה ה' חידש בקרבם כח לפעול ולתקן הבריאה *
 כרוחניות - וממילא כתוצאה מכך גם בגשמיות - במעשי המצוות שלהם,
 כח שמתחדש בכל יום. אך כח זה אינו מתחדש אלא אצל מי שמצווה ועושה,
 אבל אינו מצווה ועושה, אין לו כח לחולל תוצאות רוחניות ע"י קיום המצווה.
 אי"כ "גדול המצווה ועושה" היינו בתוצאה הפעולה.

6

מבאר הרמח"ל (שם ע"ג קע"א): "זכרתי כי זה מה שעשה האדון ביה
 לישראל בהר סיני, שהנה לא נתן להם שם התורה כולה במעמד ההוא, אבל
 *היתה הכנה כוללת לכל עבודת המצוות - במעמד הר סיני קיבלו את כח
 הפעולה הרוחנית לכל עבודת המצוות, וגם את כח הפעולה על המצוות שערין
 לא נצטוו עליהן בהר סיני ולימון משה אח"כ כמובר - כי או השלים
 להם תחילה כל העיטורים המעלות הראויים לאדם הנשוי לעבוד את יצורו,
 וכבואם אל הר סיני, נתן להם האדון ביה כל היקר המגיע להם להשתלם
 במציאותם, להיות להם כח להיות משרתים אותו, ואז קדמם אליו באהבה, שהוא
 ענין קרבנו לפני הר סיני - הקירבה להר סיני היא מעלה בפני עצמה הקודמת
 למעלה נתינת התורה - וכך מה שאנו אומרים בכל יום "קרבנו לשמן
 הגויל", והדיקום אליו באהבתו, ואז נתן להם תחילה הכח לשמור כל מצוותיו,
 ושמשעיהם בעבודתו יעשו הפיר הטוב המצריך לתקן הבריאה. והוא משי"כ
 (שמו"ט, ו) יזאתם תהיו לי ממלכה כהנים וגוי קדוש. ומשם והלאה נשארו
 ישראל מובדלים מן העמים, ומעוטרים בכח עליון לשמור כל המצוות, לתקן
 כהם כל הבריאה כולה, ומתחדש דבר זה תמיד, שאינו נמסק מישראל - אלא
 לחולל תוצאות רוחניות בבריאה, הוא מתחדש תמיד דבר יום ביומו - אלא
 בענין שני (ורבים בו, ט) "היום הנה נתייית לעם" - שחייב אדם לראות את
 עצמו כאילו מקבל תורה מזה הר סיני (פסיקתא זוטא פ"ו ואחזקון), כי כל השבח
 הזה מתחדש לישראל דבר יום ביומו, ודבר בעתו".

11. Go forth and gaze, O daughters distinguished by loyalty to God, upon the King to Whom peace belongs adorned with the crown His nation made for Him, on the day His Law was given and He became one with Israel, and on the day His heart was gladdened by His Tabernacle's consecration.

הבן והבת הם המשכו של האב, הם יורשיו וממלאי מקומו, וממשיכים את דרך האבות לדורות הבאים. בתואר "בתי" מוגדר התפקיד של כלל ישראל - להיות נכח להקב"ה. השי"ת ברא את העולם למען תחילת גילוי כבודו, והתפקיד של ישראל להמשיך את יעוד הבריאה ולגלות ולהרבות כבודו ית'. וכפי שאמרו חז"ל (רש"י תחילת בראשית) "בראשית" - בשביל ישראל שנקראו ראשית והיינו ישראל הם הממשיכים את התחילת שבשבילה נברא העולם. הרמח"ל

הרי שישראל לבדם הם שהמשיכו את רצון ה' לגלות את כבודו בכדיאה ועל כן זכו למדרגת "בתי". האהבה האמתית לכן היא כשהולך בדרכי אביו, וכמו שכתוב "בן חכם ישמח אב" (משלי ג, א), ועל כן "... והיה קורא אותה בת".

9 הדרגה השנייה, דרגת "אחותי", היא בכחינת שוה בשוה, וכמאמרם ז"ל על הפסוק "פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי" (שה"ש, ה, ב) - "ר' ינאי אמר, תאומתי, כביכול לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני" (שה"ש, שם). עם ישראל כביכול נמצא בדרגה שוה עם הקב"ה. היתכן?

מסביר ר' חיים מוולאוויץ (נפש החיים שער ב פ"ג) רבאמת אין ואי אפשר שתהיה השגה בעצמותן של הקב"ה, אלא רק מצד התחברותו אל העולמות כפי מה שהוא מגלה ע"י דרכי הנהגתו בכריאה, ואין הקב"ה מגלה דרכי ההנהגה

11 The Art of Jewish Prayer - R. Kuzner

Jews have three Patriarchs—Abraham, Isaac, and Jacob. Abraham's main character trait was that of lovingkindness. It led Abraham to find God by appreciating and recognizing how God gave of His own lovingkindness into the world. Abraham saw this lovingkindness manifested in the world as testimony to God's existence, and Abraham himself served God through his own trait of lovingkindness. When a person has a certain positive trait, he will tend to see it also as it appears in other people, and as it is manifested in other places.

Isaac did not rely solely on his father, Abraham, to teach him about God. Rather, he found God through his own character traits of discipline and self-control. Through this attribute of gevurah (self-discipline), Isaac was able to see the clarity of God's spiritual manifestations in the world.

14 בשעת מתן תורה ישראל אכן נתגדלו לדרגת אם המשפיעה על בנה, שעד אותה שעה לא היה העולם נתקן או מתקלקל ע"פ מעשיהם, כי הנהגת חסד ה' היא ששלטה בעולם. אולם מעת מתן תורה, כשהנהגת הבראה תלויה במעשיהם של ישראל, א"כ תיקון וקלקול הבראה תלויים אך בהם ובמעשיהם, וכדברי המסילת ישרים (פרק א): "

15 The world was created for man's use and man is in the center of a great balance. If man follows earthly pursuits and is drawn away from his Creator, he is impaired, and the rest of the world is impaired along with him. If he becomes master over himself and unites himself with his Creator, using the world only to help him in the service of his Creator, he is elevated and the world is elevated along with him.

16 הסתכלות זו על כלל ישראל כמי שנתעלו במתן תורה להיות כ"אם", יש בה כדי לשנות את כל היחס של האדם אל הבראה והתורה, ואשר על כן מחוץ התפעלות מדיעה זו עמד רשב"י ונשקו על ראשו. ראש הוא מקום העליון, והיינו מדיעה זו הגיע אל שיא ההכרה במהות קבלת התורה, ועל כן אמר - "... אלמלי לא באתי לעולם אלא לשמוע דבר זה דיי" - כי די בדבר זה כדי לתת לאדם את המבט הנכון על תפקידו בכריאה, וליצוק תוכן אמיתי אל חייו בעומו". לדעת איך בכל פרט ממעשיו הריהו קובע למעלה בדרכי השפעת ההנהגה בכריאה

"צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו" (שיר השירים ג, יא). חז"ל אמרו (שהש"ר פ"ג, ב): "א"ר יוחנן שאל רשב"י את רבי אלעזר כרבי יוסי, אמר לו אפשר ששמעת מאביך מהו בעטרה שעטרה לו אמו, א"ל הו, א"ל היאך, אמר לו, למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה יותר מדאי, והיה קורא אותה בתי ולא זו מחבבה עד שקרא אותה אחותי, ולא זו מחבבה עד שקרא אותה אמי. כך היה מחבב יותר מדאי הקב"ה לישראל וקראן בתי, הה"ד ישמעתי בת וראי, ולא זו מחבבן עד שקראן אחותי, שנא' פתחי לי אחותי רעייתי, ולא זו מחבבן עד שקראן אמי, שנא' הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו, ולאמי כתיב. עמד רשב"י ונשקו על ראשו ואמר אילו לא באתי אלא לשמוע מפיו הטעם הזה דיי".

6 חז"ל אמרו: ושהש"ר, שם) "א"ר יצחק חזרונו על כל המקרא כולה ולא מצינו שעשתה בת שבע עטרה לשלמה בנה". חז"ל רצו להכין פשט במקרא "בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו", ואכן משנתגלה הפשט לרשב"י, התפעל עד כדי שנשקו לרבי אלעזר על ראשו. יש להבין, ממה התפעל ר' שמעון בר יוחאי, שכל רוי חורה גלויין היו לפניו, מפשט זה במקרא?

7 כמאמר חז"ל זה מתוארת ג' דרגות חכימות של ישראל, כשהדרגה החכימה ביותר היא דרגתם בעת מתן תורה, דרגת "אמי". (כפי שיבואר להלן), אולם עד שהגיעו לדרגה עליזנה זו, עמדו קודם בדרגות בת ואחות. ונבאר את הדרגות השתות.

10 הרי שכל כונתו בכריאה, היא לגלות את שמו - דרכי הנהגותיו ע"י ישראל. וגילוי שמו הוא לפי כח הקבלה וההשגה של ישראל, וכלשון התפילה "ושמן הגדול והקדוש עלינו קראת" - שמו של הקב"ה מתגלה בכריאה ע"י ישראל, ורק עד כמה שכלל ישראל מגלה - כך מתגלה, זהו: "עלינו קראת" - כפי מידת ישראל בהשגה, כן מתגלה ונקרא שם ה' בכריאה. זהו שאנו אומרים בתפילה. "אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב, הא"ל הגדול הגבור והנורא", ומנין לנו שהקב"ה גדול גיבור ונורא? אלא שכל אחד מהאבות גילה מידה אלוקית אחת, והנהיג בה את דרכו, וכפי מה שנתגלה לו, כך נתגלה שמו בכריאה. אברהם גילה את חסד ה', והיינו "הגדול". יצחק בכח עמידתו בעקידה גילה את מידת הגבורה של ה', וכפי גילוי נקרא שם ה' - "הגבור", ויעקב השיג את מידת האמת של הקב"ה, וכזה נתגלה בכריאה תכונת שמו - "הנורא". הרי שרק כפי מה שנתגלה לאבות, נתגלה אף שמו בעולם.

12 הדרגה השלישית של ישראל, שבה מתגלית ביותר חכימות הקב"ה לישראל היא דרגת - "אמו". ואימתי נתעלו לדרגה זו? "בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו" אמרו חז"ל (תענית כו:); זה מתן תורה. ביום מתן תורה נשתתחה מהות הנהגתו ית' בכריאה, ואז נהיו ישראל לבחינת אם אצל הקב"ה.

והיינו, מומן אדה"ר עד קבלת התורה עברו כ"ו דורות של חסד ה'. בכל אותם דורות השפיע הקב"ה מחסדו על הבראה, השפעה מלמעלה - למטה, וההשפעה לא היתה תלויה לפי ערך מעשי האדם בכריאה. זהו שאמר דוד המלך כ"ו הודאות של "כי לעולם חסדו". כנגד אותם כ"ו דורות (ע"י פסחים קיח.). ואם כי כל הבראה נבראה על מנת שיקבלו ישראל את התורה, אך מ"מ כל עוד לא קיבלו התורה. היתה ההשפעה כחסד מאת ה' ולא היתה תלויה בישראל כלל. משא"כ לאחר מתן תורה, הנהגת הבראה נקבעת ע"פ מעשי ישראל, ודומה הדבר כמו שישראל הם שמשפיעים למעלה על הקב"ה, כאם המשפעת על בנה!

13 מסביר זאת בנפש החיים (שער א פ"ט) חז"ל: "וזהו לסופתי כרכבי פרעה דמיתך רעייתי (שה"ש א, ט), ר"ל כמו בסוסי פרעה שהיה הפך מנהגו של עולם שהרוכב מנהיג לסוס, ובפרעה וחילו הסוס מנהיג את הרוכב כמשרו"ל. כן דמיתך והמשלחך רעייתי על זה האופן ממש, שאף שאני רוכב ערבות עכ"י כביכול את מנהיגה אותי ע"י מעשיך, שענין התחברותי כביכול להעולמות הוא רק כפי ענין התעוררות מעשיך לאן נוטים, וש"ה רובכ שמים בעורך". - ישראל למטה ע"י מעשיהם מכוונים ומשפיעים כביכול על ההנהגה האלוקית למעלה, ומה שהקב"ה "רובכ שמים", הוא בעולם וסיועם של ישראל - "בעורך".

Mitzvos live on the higher plane. The root of the word "mitzva" is closely related to צומת "togetherness", because a mitzva brings us together with Hashem. An act which has the potential to lift the one who performs it into direct relationship with the Source of all existence certainly has a power far greater than mere intermediate levels.

18 The Sfias Emes says that when Hashem wills an action and we carry it out, we become one with Him. His ratzon (desire) at the Supernal level formulates a command; that command, a direct expression of His will, is brought down and formulated as a commandment of the Torah. We then make His will our will, we desire to carry out that commandment, and we carry it out in the finite, physical world. His will is done. Together, we have closed a cosmic circuit: the circuit begins at the highest level possible and we bring it into action. The voltage is indescribable, the flow of current infinite. Together we have become one cycle of cause and effect. And as we form the desire in our minds to do His will, we become a miniature version of the entire process — a true tzelem Elokim (image of Hashem)! Together in the sense of our reflecting Him, as it were, and together in the sense of a partnership with one purpose carried out by the harmony of desire of the partners.

Nefesh HaChaim (II:13) emphasizes that the standard prayer text composed by the Men of the Great Assembly is so powerful that even when the supplicant fails to pray with proper intent, feeling, and understanding, his words still have a great impact on the world.

This can be illustrated with a contemporary parable: Imagine, if you will, a spaceship hurtling at an incredible speed millions of miles away from this mother planet. At mission-control headquarters down on earth the spaceship is guided by a computer technician operating a control console. The computer operator knows nothing about spacecraft — he has never seen and will never see the vehicle he is now guiding. The operator doesn't even understand the top-secret, classified commands he is issuing, because every message is carefully encoded and only the spacecraft's computer can unscramble and decipher the secret orders. The computer operator knows only one thing — if he presses a few buttons and keys down below he makes important things happen in space! A few small numbers and letters on earth can change the space vehicle's course and destination by millions of miles.

והנה כתב בספר יסוד ושורש העבודה (דף רס"ג) בביאור תפילת אתה בחרתנו שאנו אומרים בכל יום טוב וזו"ל שם: נוסח בהודאה של אתה בחרתנו נמשך להקן אל יעלה ויבא שאחר זה, והמשך ענינו הוא כך, לפי שאתה בחרת בנו מכל האומות ורוממתנו מכל הלשונות והן אותה בעוה"ז אנו שפלים ונבזים יותר מכל האומות בגלות המר הזה לכן אנו מתפללים לפניך יעלה ויבא וכי ועל כן יאמר האדם אתה בחרתנו ויעלה ויבא בשברון לב מאד ובכוונה עצומה במחשבה להבורא יתברך שירחם עלינו ויזכור אותנו בחג הקדוש הזה כי הימים האלה נזכרים ונעשים התעוררות גדול בעולמות העליונים על כל הנאמר פה, עכ"ל. והבן בזה כי עיקר השבתים על מותן תורה נאמר, וכשמרגישים עד כמה ירדנו בגלות עד שכבר לא מרגישים בקדושתנו זו שקדשתנו במצותך או מתפללים על העלאה לשוב אל מקור הקדושה ח' מעלות נגד ח' מתנות. ובשאר ימים טובים גם כן כך מתפללים, אבל עיקר הנוסח אמתן תורה קאי, ודיק.

לאור זאת נבין היטב את המיוחד במעמד הר סיני — יוקרבתו לשמן הגדול. אמנם חלקים רבים מהתורה קיבלנו מפי הגבורה לאחר מעמד הר סיני, ברם כהר סיני ע"י היקרבנו לפני הר סיני, קיבלנו את הכח לחולל ולפעול ע"י מעשינו התצאות רוחניות. ואת הכח הזה קיבלנו לא רק לאותן מצוות שנצטרפו באותו המעמד, אלא גם קיבלנו במעמד הר סיני את כח הפעולה לאותן מצוות ותלמי התורה שנצטרפו בהם לאחר מעמד הר סיני. על כח המצוה * וזה הקילוס הגדול להקביה "אילו קרבו לפני הר סיני", על כח המצוה תורשה שקיבלנו במעמד הר סיני. ואותו הכח אין הוא כח חר פעמי, אלא מאותו המעמד הוא מתחדש עלינו דבר יום ביומו לתת תוקף למעשינו, לחולל ע"י התצאות רוחניות.

The purpose of the Divine commandments has already been discussed, namely that man should obey God's orders and fulfill His Will. In doing so, he conforms to God's Will in two interrelated ways.

First of all, he obeys God's Will in doing what he was commanded to do. Secondly, however, he also perfects himself to that certain degree associated with that particular commandment. In doing so, he is conforming to God's Will all the more, since God desires that man be perfected and attain the enjoyment of His good.

Man's use of the world for his own needs, however, should also be circumscribed by the limits imposed by God's Will and not include anything forbidden by God. It should be motivated by the need to best maintain his health and preserve his life, and not merely to satisfy his physical urges and superfluous desires. One's motivation in maintaining his body should furthermore be so that the soul should be able to use it to serve its Creator, without being hampered by the body's weakness and incapability.²⁵

22 When man makes use of the world in this manner, this in itself becomes an act of perfection, and through it one can attain the same virtue as in keeping the other commandments. Indeed, one of the commandments requires that we keep our bodies fit so that we can serve God, and that we derive our needs from our environment to achieve this goal.²⁶

→ In this manner, we elevate ourselves even through such activities. The world itself is also elevated, since it is then also helping man to serve God.

אמנות אלו למד הרמח"ל (דע"ת עמ' קעא) מתוך דברי חז"ל (פסיקתא דרבי יוחנן) "היום הזה נהיית לעם — שחייב אדם לראות את עצמו כקבל תורה מהר סיני, כי כל השבח הזה מתחדש לישראל דבר יום ביומו ודבר בעתו".

התשובות הוא הזמן המסוגל לחדש את הרגישת "כאילו קיבלנו אנחנו אתה סני"י, אף שלא נקבעו מצוות להרגשת זו ככפפת, כיון שאת התורה

אנו חיים יום ועל כן קל יותר להרגיש הרגשה זו. וזאת מכח הידיעה כי נותן התורה הוא התון בלבנו כח תמידי לעשות התורה והמצוות. ומתוך הרגשה זו של "וקרבתנו" נבוא לירי הכרת הטוב על חסדו הגדול שעשה עמנו כהר סיני ומחדש את אותו הכח בכל יום תמידי.

אחד מהשמות שנקרא חג השבועות בלשון חכמים הוא עצרת. וביאור שם זה כתב הרמב"ן בפי אמור (כ"ג ל"ו) בזה"ל, וצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפניכם ולאחריהם כי כולם קדושים ובתוכם ה' ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם, וקידש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש, ולכך יקראו חכמים בכל מקום חג השבועות עצרת כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן, עכ"ל. הרי שלמד כי יש קשר בין זמן חרותנו לזמן מתן תורתנו שהכל כחגא אריכתא דמיא והמשך אחד להם, וכדברי הפסוק בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על החר הזה כי היא התכלית והחרות האמתית וכמו שאמרו הז"ל אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

27

בימי הז"ל נהפכו לאבל מחוליו והימים בין פסח לעצרת נהגו בה קצת דיני אבלות משום תלמידי ר' עקיבא שמתו כולם בין פסח לעצרת וכאילו הימים הם ימי דין ולא ימי שמחה ויום טוב. וצריך ביאור ענין ההשתנות מיום טוב לאבל מן הקצה אל הקצה

28

ואם כן אפשר לברר גם בנוגע לחג השבועות באופן זה דבאמת טובה גדולה היא לנו מה שקבע הקבי"ה היום טוב של שבועות ליום הדין והוא כדי להרבות זכויותינו ולדון אותנו במצב הכי נעלה שלנו. כי הנה החג נקבע דוקא לשמחה של תורה וכמו שכי רש"י שם בפסחים (ס"ה:) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם וז"ל שישמח בו במאכל ומשתה להראות שנוח ומקובל יום זה שניתנה תורה בו, עכ"ל. הרי שבשמחת יו"ט ביום זה אנו מקבלים על עצמינו כל התורה כולה ללמוד וללמד לשמור ולעשות כאשר עשו אבותינו בהר סיני קבלה אמיתית בלב שלם מתוך שמחה גדולה של שזכו לכך. האם יש קבלת עול מלכות שמים גדולה מזו! האם יש מדרגה רמה ונשגבה לישראל גבוהה מזו! ובמצב כזה דוקא רצה הקבי"ה לדון את ישראל כדי להוציא לאור משפטינו איום ונורא.

34

ועל פי דרכנו מבוארים דברי הירושלמי הנ"ל כמין חומר כי ברי"ה העבודה היא ליכנס לפני ה' על ידי עבודת המלכות ועל ידי זה זוכים בדין כאילו נבראתם בריה חדשה. וכן בעצרת העבודה היא לקבל עול תורה שעל ידי זה נחשב כאילו לא חטאתם מימכם ודברים אלו מרומזים בפסוקים של קרבנות היום כי הן עיקר עבודת היום ותכליתה היא שנוכה בדין בימים אלו.

אמנם

בוה חלוק היום טוב של שבועות מיו"ט של ר"ה אשר ברי"ה מחמת ירידת הדורות צריכים התעוררות מבחוץ של פחד הדין וידעת המשפט לעורר אותנו לקבל מלכותו כדבעי, אבל לקבלת התורה עדיין מספיק לנו השמחה בקבלתה להנבזה אותנו למדרגת נעשה ונשמע לקבל שוב על עצמינו עול התורה הקדושה ולהיות נדונים לטובה בזכות ובשכר זאת.

35

ועל כן נשאר מנחג אבלות לדורות להזכיר לנו כי הימים ימי דין ושנוכר ההכנה הגדולה המוטלת עלינו לקראת יום הדין הגדול הבע"ל בחג העצרת אשר זוכין בה רק על ידי קבלה אמיתית בשמחת יום מתן תורתנו. והוא בגדר ירידת הדורות הנ"ל דכמו שברי"ה כבר הזכירו אותנו בהלכות עצומו של יום את הפחד ואת הדין, כן בחג השבועות העירו לנו על הדין וההכנה הנדרשת אליו, אבל לא רצו להפריע בזה את שמחת היום טוב רק את היחול המועדי הפכו לאבל להזכיר אותנו להכין עצמינו ברצינות לקראת קבלת התורה. ומה שלא רצו בכלל לגלות את זאת בהלכות היום של חג השבועות כמו ברי"ה יש לומר כי לא על ידי קבלה יבשה זוכין בדין בחג העצרת אלא דוקא קבלה בשמחה עצומה וכפי עוצם השמחה עומק הקבלה, ועל כן הכל מודים בעצרת דבעינן לכם וחס מלהזכיר פחד ומורא בעידן חדותא כזו ודי לרמוז לנו על זאת בימי ההכנה אבל היום טוב עצמו מיוחד הוא יושמחת לפני ה' !!

36

ובה הגענו לעיקר החילוק בין ר"ה לחג השבועות. שניהם יום הדין ובשניהם העבודה לקבל בלב שלם עד שיעיד עליו יודע תעלומות שיקיים מכאן והלאה כל התורה כולה כפי שילמוד וידע מה לעשות, אבל ברי"ה עיקר הדין על המעשים ודי בקבלה מחמת אימה ופחד כעבדא קמא מרא וכמוכרה בעל כרחו לקבל עול מלכות שמים, אבל בחג העצרת דנים על הרצון ועיקר ההכנה היא תיקון הרצון ובוה השמחה היא לעיכובא שיכיר עד כמה נוח ומקובל יום זה אשר ניתנה תורה בו.

ובה נתבאר עוד ביתר עומק דבר תמוה שהיה קשה על פי דרך ה' הנ"ל כי אחרי שמבאר שם כי כל תיקון ואור גדול שהאיר פעם שוב מאיר בשוב אותה תקופה הוסיף שם, כי על כן בפסח נצטוונו כ"כ מצות זכר ליציאת מצרים כדי שתחודש בנו על ידי המצות תולדת אותו תיקון, ומוסיף שם ועל דרך זה חג השבועות למתן תורה. וצריך ביאור כי אדרבה אין שום מצוה זכר למעמד הר סיני ובמה נמשך התיקון והאור עלינו בחג השבועות. אולם על פי כל הנ"ל מבואר היטב כי כל המצות ונוסח הברכות ונוסח התפילות הכל טוב והולך סביב לזמן מתן תורתנו - משעה שמתחילין לקדש "אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו" עד המבדיל בין קודש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים, וגם לרבות כל המצות שמברכין עליהם בלשון נוכח ונסתר "אשר קדשנו במצותיו" וכל התפלות שמתפללים אתה בחרתנו מכל העמים... וקדשתנו במצותיך וקרבנתנו מלכנו לעבודתיך, הכל ממש הוא זכר למעמד הר סיני. וכשיודעים זאת ומכוונים כן בשוב תקופת הזמן ההוא הרי בודאי יאיר עלינו אור מעין האור הראשון ותחודש תולדת התיקון ההוא במי שקבלו!

28

וכן בגמר מגילה (ל"א:) משמע כי שבועות מקרי יום הדין והימים שלפניה כימי חכנה אליה כמו לפני ראש השנה. דכן איתא שם עזרא תיקן לחן לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ר"ה, מאי טעמא אמר אב"י ואיתמא ריש לקיש כדי שתכלה שנה וקללותיה, בשלמא שבמשנה תורה איכא כדי שתכלה שנה וקללותיה אלא שבתורת כהנים אטו עצרת ראש השנה היא, אין עצרת נמי ראש השנה היא דתתן ובעצרת על פירות האילן, ע"כ.

29

ומפורש איתא כן בשלייה מסכת שבועות וז"ל שם בשם ספר תולעת יעקב, ודע כי כמו שברי"ה רצה הקבי"ה להשיג ולדרוש מעשי בני אדם כי הוא יום הבריאה הראשונה וחדוש העולם וכמו שתקנו לומר זה היום תחילת מעשיך כדברי ר"א שאמר בתשרי נברא העולם כן רצה ביום מתן תורה שהוא מורה על חידוש העולם להשיג ולדרוש על מעשה העולם ולדון על פירות האילן וכו' וכבר ביארנו כי הפירות ההם הם הנשמות הפרורות מאילנו של הקבי"ה והעולם נידון ביום זה על התורה שנתנה בו שבתלו עצמם ממנה והוא אמרם על פירות האילן בלא השלימם בתורה ומצות עכ"ל.

30

הרי דברים ברורים כי כמו שדנים מעשי האדם ברי"ה משום דזה היום תחילת מעשיך והיום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, כן חג העצרת הוא גם כן יום הרת עולם. וזה מבואר יותר על פי דברי רש"י בפי בראשית נ"א ל"א בדי"ה יום הששי וז"ל שם ד"א יום הששי שכלם תלויים ועומדים עד יום הששי הוא ששי בסיון שבוים ו' סיון שקבלו ישראל את התורה נתחזקו כל יצירת בראשית ונחשב כאילו נברא העולם עתה וזהו יום הששי בה"א שאותו יום ו' בסיון המוכן למתן תורה, עכ"ל (ועי גמר שבת פ"ח). ומבואר כי יש לחג העצרת דין כרי"ה ממש ושפיר שייך שיהיה גם כן יום הדין וכנ"ל.

31

והנה ראיתי מזכירים עוד מקום אשר ממנו רואים השקפת התורה על חג העצרת כיום הדין של ר"ה והוא בירושלמי ראש השנה (פ"ד ה"ח) וז"ל ר' לעזר בר ר' יוסה בשם ר' יוסי בר קצרתא בכל הקרבנות כתיב והקרבנתם וכאן (ר"ל אצל ר"ה) כתיב ועשיתם, אמר לחן הקבי"ה מכיון שנכנסתם לדין לפני ברי"ה ויצאתם בשלום מעלה אני עליכם כאילו נבראתם בריאה חדשה, ר' משרשיא בשם ר' אידי בכל הקרבנות כתיב חטא (ר"ל שיעיר עוים אחד לחטאת) ובעצרת אין כתיב חטא אמר לחן הקבי"ה מכיון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם, עכ"ל. הרי שכבר מרומז בתורה עצמה שחג העצרת הוא כיום הדין של ראש השנה ועל ידי קבלת עול תורה זוכים לכפרת עונות כמו שעל ידי תשובה זוכין בדין דרי"ה.

32

ולפי זה הרי הקושיא היא להיפך למה נקבע שבועות ליום של שמחה גרידא, כמו שנא' מפורש בתורה בפי ראה שבעה שבועות תספר לך... ועשית חג שבועות... ושמחת לפני ה' אלוקיך וכמו שאמרו הז"ל (פסחים ס"ה:) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. הרי דוקא בעצרת היינו צריכים לפרוש יותר מתענוגים יתרים ולפחד מן הדין כמו ברי"ה.

דהנה ענין ההכנה שקודם חג השבועות, לא מצינו כדוגמתו בכל התורה בשאר ימים טובים, הן כל התקופה הגדולה והארוכה של ימי הספירה, ועד שצריך שיהיו תמימות שלא יחסר מהם אפילו יום אחד, והן ענין שלושת ימי ההגבלה, אשר כמו שכל עניני קב"ת הם נצחיים גם זה שייך בכל שנה, ואמנם כל זה הוא עקב קדושת היום, כי הוא נורא ואיום, כמ"ד מהאר"י הק' שכח"י חג השבועות הוא בדרגה גבוהה, יותר משאר כל המועדים, וכמו שאמר הרה"ק ר"ב ממדבר"י ז"ע דחג השבועות גבה מראש השנה, שאם ברי"ה דנים על הגשמיים של השנה, ומה ערך יש לענינים הגשמיים אם יהיו מעט יותר או פחות, הרי שבועות הוא יום הרין הרוחני, שבו קובעים את כל הרוחניות של האדם לכל השנה, ומקורו הוא משה שכ' הרי"י קאפיל ז"ע בסדרו אהא דאחז"ל בעצרת נידונין על פיית האילן, האילן רומז לקב"ה אילנא ורכבא, ופירות האילן הם נשמות ישראל פירות האילנא ורכבא, ובעצרת נידונים נשמות ישראל על הרוחניות של השנה, שברי"ה דנים על המזון הגשמי ובשבועות דנים על המזון הרוחני.

38 Sanctifies in Tree - R. Decker - 52

The solution is this. There are two levels of *lishmah*. The highest motive is certainly the love of God, in gratitude for all His benefactions, not least of which is the gift of the Torah itself. On this level one's love of Torah flows from one's love of the Giver of the Torah.² There is another level of *lishmah* which is called "*lishmah shel Torah — for the sake of the Torah itself.*"³ The person learns Torah "for its own sake," in the sense that he enjoys and delights in the learning experience itself. This is not quite the same thing as learning Torah for the love of God, but it is certainly loftier than the petty motives of profit and prestige. It is also much more likely to lead to complete *lishmah*, since love of Torah carries one imperceptibly towards love of the Giver of Torah.

Let us reinforce our resolve to devote ourselves unre-servedly to Torah. If we become completely attached to it with deep concentration and mental toil, we shall inevitably begin to savor its sweetness. This is our mode of receiving the Torah — the one which corresponds precisely to our true level. If we succeed here, we may hope that ultimately we shall be enabled to reach for the higher goal — complete *lishmah*.

43

עדיין יש להבין: הרי תכלית עסק התורה הוא למלאות לבנו בתורה, לקיים מהו הדברים האלה על לבבך, ואיך מתיישב עם זה היסוד שצריך למלאות הימים בתורה? אך הדבר יובן בצירוף פשוט: כשאני צמא, אני ממלא כוס במים ושותה, ובלי כוס אי אפשר לשתות. בדיוק כן אם אני צמא לתורה אני צריך למלאות ימי בתורה, ובוה אני מרוצה את הצמאות ואמלא את לבי בתורה. זהו בדיוק, למנות ימינו כן הודע — ונביא לבב חכמה, ומכובן לא בספירת ימים בעלמא הדברים אמורים אלא בזה שנשכיל לעמוד על מידת ימינו ולמלאות אותם, ודוקא בזה נביא לבב חכמה — הימים הם הכלים, והלב היא התכלית.

באותו כלי שבו האדם מודד עבודתו בתורה, בו מודדת לו ההשגחה העליונה. המן ניתן להם דבר יום ביומו כדי להעמידם על היסוד הגדול הזה בעבודתו, ומי שממלא את ימיו בתורה ניתנה לו ברכה יום יום — כל יום מעין ברכתו. המאמר במד"ש ממשיך:

44

ביסוד תורה וקבלה להבא, ותהיה זאת קבלתנו להבא: למלאות ימינו תורה יום אחר לא ייעדר, לשקוד ולדרוש יום יום, ובוה נתברך יום יום.

והנה בזה צריכים להעיר כי אי אפשר לאדם לקבל על עצמו עול תורה באמת ובתמים קבלה אמיתית כנייל אם לא תיקן מדותיו ותיקן שלם, כי במה הוא בטוח אם לא תיקן מדותיו, הלא אין קבלתו שוה כלום שגלוי וידוע שמדותיו של אדם הן הן המנהיגות אותו. העצלות והכבוד והחמדה וכדומה. והמה יבואו ויפריעו אותו מעבודתו את ה' ומה יועיל לו קבלתו שאפילו אם הוא רוצה באמת לקיים כל מה שילמד איך נאמר כי בטוחים אנו בו שעל ידי קבלתו החזקה יחשב כמוכרח לעשות מיד, הלא גם אז יבואו ויתאספו כל מדותיו הרעות למונעו מן המצות ומעשים טובים כאשר הנסיון מוכיח לכל מי שמסתכל על עצמו בעין האמת.

40

על זאת בא רבינו יונה באבות פ"ג. אחרי שביאר במשנה ט' שם את כל מהלך שלו הנייל בענין נעשה ונשמע. וחוסף במשנה י"ז דברים הללו: אם אין דרך ארץ אין תורה ר"ל שצריך תחילה לתקן עצמו במדות וזה תשכון התורה עליו שאינה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מדות טובות, לא שילמוד התורה ואח"כ יקח לו המדות כי אי אפשר וזהו כענין שנאמר נעשה ונשמע וכמו שכתבנו עכ"ל הרי שלמד רבינו יונה כתנאי קודם. למעשה שכל מעלת נעשה ונשמע היה רק על ידי שתקנו מדותיהם וכל סוגלת נעשה ונשמע הנייל שיחשב על ידי קבלתו בלב כאילו כבר קיים כל המעשים אינו שייך רק אם תיקן מדותיו מקודם, ופשוט הוא דאליה איך נהיה בטוחים בו וכנייל.

41

הרי לפי זה שהקבלה של נעשה ונשמע צריכה הכנה דרבה של תיקון המדות אשר בלעדה אינה שוה כלום, וזו היתה עבודת כלל ישראל בין פסח לעצרת לברך וללבן עצמם מזוהמת טומאת מדות הרעות ולטהר עצמם במדות טובות כדי שיהיו ראויים לקבל התורה, ובעיקר שתהיה קבלתם בלב מתקבלת לפני היודע תעלומות כי קנו לעצמם הכלים לקיים המצות וכאשר ילמדו וישמעו מה לעשות יחיה בכח ידם מיד לעשותם. זאת עשו והצליחו דור יוצאי מצרים מקבלי התורה, ומהו נתהוה ח"חולו של מועד" בין פסח לעצרת לזמן ההכנה לנעשה ונשמע שהיא כמו העת רצון של אלול לפני ר"ה להכין עצמם לתשובה כדי לזכות

בדני.

42 ע"פ חז"ל וז"ל

מעמד הקדוש שממנו נובעת אמונתנו הוראתה. מפתח נתבונן כיצד עלינו היום לגשת לחג הקדוש הזה. הנה לחג קודמים שבועות הספירה, ואף אם אין זה טעמה של מצות הספירה, מ"מ יש להתעורר בהם על תפילת מרעיה. למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה (תהלים ז. יב). הרי אם הקביה ילמדנו למנות ימינו, נקנה בזה לבב חכמה, ומה למדו חז"ל כי חכם עדיף מנביא (כ"ב יב ע"א). כיצד נזכה ללבב חכמה ע"י ספירת ימינו? לביאור הענין נענין כמה שאמרנו חז"ל בשמ"ר פכ"ה יג:

43

ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו — הה"ד ברוך ה' יום יום. אמר הקב"ה לישראל, במדה שאדם מודד בה מודדין לו. אני גמתי לכם את התורה שתינו עוסקין בה יום יום שנא' אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום, וכן ואותי יום יום ידרושון — חייכם שאשביע אתכם לחם מן השמים יום ביומו שנא' ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתך כו'. ולא עוד אלא שאני מברך אתכם יום יום שנא' ברוך ה' יום יום יעמס לגי'.

44

הרי כאן חידוש בי מלכד חיוב והגית בה יומם ולילה ישנו עוד ענין לעמק בתורה. יום יום דווקא, וזהו המידה שבה יש לנו למדוד. זה ממש כמו שהין ואיפה הן מידות הלח היבש, והיניו כלים שבהם מודדים יין וקמח וכדומה, כך הימים הם כלים שבהם עלינו לשים ולמדוד את התורה. כל יום הוא כלי חדש הודרש למלאו בתורה: כל יום השקידה שלו, כל יום והררישה שלו, ואינה דומה השקידה והררישה של אתמול לזו של היום, כי כל יום הוא עולם בפני עצמו. כל אדם יכול להרגיש בזה כי מצבו הפנימי משתנה מיום ליום ממש, וזה פשוט: הרי הקב"ה מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית, ולכן כל יום באמת יצירה חדשה היא גם בחיינו הפרטיים, ומלמדים אותנו חז"ל כאן כי כל יום הוא יצירת כלי חדש שעלינו למלאו תורה.